

ENOTA DEDIŠČINE, KI SE RAZGLAŠA (A-2)

Zap. št.: 13
Ime: Grič pri Klevevžu – Cerkev Karmelske Matere božje v Slapih
EŠD: 2536

LEGA IN OBSEG PREDLAGANEGA SPOMENIKA (A-7)

Naselje: Grič pri Klevevžu
Katastrska občina: Zbure
Parcelni številki: *111, 967/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA (A-7)

Spomenik nima določenega vplivnega območja. Cerkev se varuje znotraj vplivnega območja gradu Klevevž (zap. št. 8).

OPIS ENOTE (A-4)

Prostorna enoladijska cerkev na pokopališču sredi travnikov in polj v zaselku Slapi je bila pozidana v letih 1622-1628. Nasledila je neko starejšo srednjeveško stavbo, katere ostanke lahko slutimo v spodnjem delu zvoniku z gotskim portalom v nadstropju. Cerkveno arhitekturo bogatijo kamniti elementi (prižnica, tlak z Mosconovo napisno nagrobno ploščo, portali in okvirji oken, slopi). V notranjosti členijo oboke dekorativni elementi iz štuka, stene pa dekorativna poslikava. Izredno kvalitetna je baročna oprema (oltarji, orgle, Metzingerjev križev pot, sliki sv. Marjete in Marijinega obiskovanja, antependij). Na pokopališču je več starejših nagrobnih spomenikov med katerimi izstopa grobno polje družine Ulm z več nagrobnimi spomeniki ob južni steni cerkve. Na severni strani pokopališča je enota dediščine

VREDNOTE, KI UTEMELJUJEJO RAZGLASITEV ZA KULTURNI SPOMENIK (A-5)

- Cerkev predstavlja prostorsko dominantno in daje značilno prepoznavnost pokrajini ob Radulji.
- Cerkev ohranja avtentično stavbno substanco in konstrukcijsko zasnovo ter s tem velik potencial za poznavanje historičnih gradbenih materialov in njihove uporabe.
- Cerkvena arhitektura je izredno kvaliteten primer poznorenesančne arhitekture iz prve četrtine 17. stoletja in sodi med pomembnejše na Slovenskem.
- Kvalitetna oltarna oprema lepo dopolnjuje opus našega baročnega podobarskega izročila, antependij dolenjskega baročnega slikarja Antona Postla, podobe križevega pota slikarski opus baročnega slikarja Valentina Metzingerja, slika Marijinega Obiskovanja pa opus francoskega slikarja Charlesa Le Bruna.
- Nastanek cerkve je povezan z lastniki gradu Klevevž (družina Moscon), saj je bila postavljena kot njihova grobna cerkev, nanjo se veže tudi bogato ustno ljudsko izročilo.
- Grobno polje z nagrobniki družine Ulm ohranja spomin na nekdanje lastnike med 2. svetovno vojno požganega gradu Klevevž.

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA (A-6)

- Pojavnost spomenika v prostoru, nepozidan prostor in prostorska povezava (vidni stik) z lokacijo gradu Klevevž.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna gradbena substanca ter posamezni kamnoseški detajli (portali, okvirji oken, slopi, kamniti tlaki, napisna nagrobna plošča, kropilni kamni, stopnice pred oltarji in glavnim vhodom), leseni (krila vrat, okenski okvirji, stopnice na pevski kor) in kovani stavbni elementi (križi na oknih, okovje, ključavnice in kljuge).
- Dekorativni elementi iz štuka na obokih in dekorativna poslikava na stenah.
- Vsa oltarna oprema (oltarni nastavki, kipi, slike, relikviariji, Marijin prenosni oltarček) in kamnita prižnica.
- Slike: Marijino Obiskovanje iz opusa francoskega slikarja Charlesa Le Bruna, sv. Marjeta iz nekdane župnijske cerkve, 14 podob križevega pota, delo Valentina Metzingerja in antependij, delo Antona Postla).
- Lesen pevski kor, njegovo stopnišče, ter ograja z baročno orgelsko omaro, inštrumentom in kovinskimi zastavicami.
- Steklen lesteneč, prinesen iz župnijske cerkve.
- Grobno polje z nagrobniki družine Ulm.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA (A-9)

Velja splošno varstveni režim za spomenike (A-9.1) in varstveni režim za stavbe (A-9.3).

GRAFIČNE PRILOGE (A-18)